

HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

2 - 5 Zprávy | 6 - 7 Právo a filosofie | 8 - 9 Právo a realita | 10 Svědectví: Naše děti | 13 Nejen pro věřící
14 - 15 Slavné osobnosti: Matka Tereza | 16 Linka pomoci

5 / 2017 / Informační zpravodaj Hnutí Pro život ČR / listopad 2017

Být v nejslabším táboře znamená být v nejlepší škole

Napadlo Vás, pro koho jsou vlastně tvořeny zákony? Aristoteles už před dvěma a půl tisíci roky řekl, že kdyby mezi lidmi vládla láska, nebylo by zákonů třeba. Servítky si nebral Tacitus, podle kterého je v nejzkaženějším státě nejvíce zákonů. Ježíš Kristus shrnul všechno zákonodárství do dvou příkazů: Miluj Boha a Miluj bližního jako sám sebe.

Zákon, zvláště trestní zákon, vynucuje ve společnosti minimum morálky. Dobří lidé nepotřebují, aby byli k dobru přivedeni klac-

kem. Statečné zase žádný zákon nepřinutí držet hubu a krok. Z toho plyne, že zákony jsou především pro hloupé, aby je poučily, nebo pro zbabělé, aby je zastrašily.

Problém nastává, pokud nějakým zákonem pohrdá elita, která má ve společnosti největší vliv. Tito lidé bývají chytrí i odvážní. Ti se nepodřídí zákonu, kterému nerozumí, a napak strhnou zbytek společnosti na svou stranu a legislativu za potlesku rozcupují.

Dokud nepřestane společenská elita vnímat zákony na ochranu těhotných žen a nenarozených dětí jako nástroj v rukou zákeřných padouchů, je cesta využití legislativní ochrany žen a dětí uzavřena.

Podaří-li se však přesvědčit lékaře, právníky, novináře, umělce a politiky, i zákon pak bude plnit svou skutečnou úlohu v celé společnosti.

Radim Ucháč

Foto: strecosa

Chile už nechrání všechny těhotné ženy a počaté děti

Chilský ústavní soud vydal rozhodnutí v poměru šest ku čtyřem, že nově přijatý potratový zákon neodporuje ústavě, přestože ta garantuje právo na život od okamžiku početí. Zákon nedávno schválil parlament. Nový zákon připouští potrat pro dívky už od čtrnácti let, a to po znásilnění, při ohrožení života matky nebo v případě malformace nenarozeného dítěte, které by jinak nepřežilo. Ohrožen je též institut výhrady svědomí.

Od roku 1989 platil v Chile úplný zákaz potratů. Jeho zrušení si vzala za cíl levicová prezidentka Michelle Bacheletová, která původně působila jako výkonná ředitelka UN Women, specializovaného orgánu OSN pro genderovou rovnost a posílení postavení žen.

V Chile je potrat považován za něco velmi špatného. Úmrtnost chilských žen je nejnižší na celém kontinentu a země je považována za nejbezpečnější pro porod dítěte. Přesto podle výzkumů se pro změnu původního zákona vyslovilo sedmdesát procent obyvatel.

Chile patří k šesti zemím, které bezvýhradně chrání všechny počaté děti. Nyní jsou to tři latinsko-americké země: Dominikánská republika, Nikaragua a El Salvador, a dvě evropské země: Malta a Vatikán. V řadě zemí je pak potrat přípustný jen v případě ohrožení života matky. Všechny tyto země jsou pod neustálým mezinárodním tlakem, aby potraty povolily.

deon.pl

Kanadská aktivistka pro život propuštěna na svobodu

Mary Wagnerová, které hrozilo osmnáct měsíců vězení za vstup do torontské potratové kliniky, byla po soudním slyšení propuštěna na svobodu. Stalo se tak poté, co soudce v srpnu povolil zasílání dopisů v její prospěch. Během jednoho měsíce přišlo více než 850 dopisů, 34 tisíc e-mailů a 67 tisíc petičních podpisů z celého světa. Soudce propustil Mary Wagnerovou na třicet měsíců podmínku a přikázal jí padesát hodin veřejných prací. Nevyhověl však žádosti státního zástupce poslat ji na osmnáct měsíců do vězení a to zejména díky obrovské podpoře a písemným svědectvím ve prospěch Mary a osobním pohnutkám, které vedly k jejímu jednání. Za pokojné protestování a pokusy chránit ženy a jejich děti před násilím potratu strávila Mary Wagnerová ve vězení už celkem pět let.

citizengo.org, lifesitenews.com

Evropský parlament: Ochrana nenarozených dětí je násilím na ženách

Evropský parlament přijal usnesení, které vyzývá všechny země EU, aby ratifikovaly Istanbulskou úmluvu – Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí. Europoslanci tak ale zároveň odsouhlasili, že zabíjení nenarozených dětí nemá být považováno za formu násilí na ženách. V usnesení stojí: „Odpírání sexuálního a reprodukčního zdraví a služeb souvisejících se sexuálními a reprodukčními právy, včetně bezpečného a legálního přerušování těhotenství, představuje jednu z forem násilí páchaného na ženách a dívkách.“ Pro usnesení hlasovalo 489 poslanců, 114 bylo proti, 69 se zdrželo hlasování. Z českých europoslanců hlasovali proti pouze Michaela Šojdrová, Pavel Svoboda a Tomáš Zdechovský. Ke státům, které Istanbulskou úmluvu ještě neratifikovaly, patří i Česká republika, která ji zatím podepsala jako jedna z posledních v květnu 2016. Úmluva např. žádá členské státy, aby financovaly programy na provádění politiky rovnosti mužů a žen. Z odpovědnost za tato témata však nemá EU, ale jednotlivé členské státy, v jejichž kompetenci je vzdělávání, prevence, postihování pachatelů a poskytování konkrétní pomoci obětem. Zabíjení počatých dětí v lůně matek není výrazem zájmu o zdraví žen.

ordoiuris.pl

Předseda Hnutí Pro život ČR obdržel papežský řád za práci pro život a pro rodinu

„Za obětavé osobní nasazení, odvážný boj o zachování tradiční rodiny a ochranu života od jeho početí do přirozené smrti“ byl jmenován předseda Hnutí Pro život ČR Radim Ucháč do hodnosti rytíře Papežského rytířského řádu svatého Silvestra. Vyznamenání předal kardinál Dominik Duka během Národní svatováclavské pouti ve Staré Boleslavi. Předání bylo uvedeno slovy: „Rodina je základní buňkou společnosti i základní jednotkou církve. Nebude-li rodiny, nebude společnost, nebude národ, nebude stát a nebude ani církev. Jsme svědky toho, že pro značnou část naší společnosti přestává být rodina prioritou. Řada mladých lidí se zdráhá založit rodinu. Nejde jen o často deklarované ekonomické důvody, ale také o hlubší příčiny jako vypjatý individualismus, ztráta základní jistoty a smyslu života. Kde jinde se ale každé dítě lépe naučí životu s druhými a kde jinde se mu vrchovatě dostane základní jistoty a důvěry než v milující rodině. Ostatně ani náš Bůh není samotář, ale žije v láskyplném společenství Otce, Syna i Ducha Svatého. A právě pro vytrvalou péči o tyto zásadní hodnoty si tolik ceníme práce pana Radima Ucháče.“

cirkev.cz

Národní pochod pro život a rodinu

Praha / 7. dubna 2018

rezervujte si datum
domluvte společnou cestu

pochodprozivot.cz

VLOŽME DO BETLÉMSKÝCH JESLÍ TY,
KTERÝM NEBYLO DOVOLENO SE NARODIT

SMÍRNÁ POUŤ ZA POTRACENÉ DĚTI, JEJICH RODIČE A LÉKAŘE

SVÁTEK SVATÝCH MLÁDÁTEK
ČTVRTEK 28. PROSINCE 2017, PRAHA

11:00	REQUIEM ZA NENAROZENÉ DĚTI U PRAŽSKÉHO JEZULÁTKA MŠI SVATOU CELEBRUJE BISKUP KAREL HERBST SBD
12:00	PĚŠÍ POUŤ PŘES PETŘÍN
12:45	OBČERSTVENÍ V REFektÁŘI BRATŘÍ KAPUCÍNŮ
14:00	MODLITBA RŮŽENCE V LORETĚ
15:00	MODLITBA U HROBU SV. NORBERTA NA STRAHOVĚ
PRO VYTRVALCE:	
16:15	MODLITBA ZA NÁROD VE SVATOVÁCLAVSKÉ KAPLI

V ČESKÉ REPUBLICE BYLO V ROCE 2016
USMRCENO PŘED NAROZENÍM 20 406 DĚTÍ

MODLITBYZANEJMENSI.CZ
P. MUDR. JIŘÍ KORDA, TEL.: 725 797 561

Foto: ceskatelevize.cz

Foto: putevodnik

Nárůst prodeje postkoitální antikoncepce

Podle oficiálních statistik klesá počet umělých potratů i počet uživatelů hormonální antikoncepce. Zároveň však výrazně stoupá prodej postkoitální antikoncepce účinné až do pěti dní po styku a která může působit i jako rané abortivum. Je k dostání bez lékařského předpisu. V roce 2016 bylo prodáno celkem 84 475 balení postkoitální (tzv. nouzové) antikoncepce. V roce 2015 to bylo

76 518 balení a před uvolněním tablet do volného prodeje v roce 2011 bylo v roce 2010 prodáno 43 661 balení.

Postkoitální antikoncepce obsahuje výrazně větší dávky hormonů než běžná hormonální antikoncepce. Pokud nedošlo k ovulaci, je dozrání a uvolnění vajíčka zablokováno či zpožděno. Pokud však již ovulace proběhla, mohou tablety působit jako

rané abortivum – způsobí usmrcení počatého dítěte tím, že mu znemožní zahnízdít se v děloze.

V příbalových letáčích postkoitální antikoncepce je uváděna pouze část účinků: „Působí tak, že mění aktivitu přírodního hormonu progesteronu, který je důležitý pro ovulaci. Výsledným účinkem ... je zpoždění ovulace“ nebo „působí pravděpodobně tak, že zabraňuje uvolnění vajíčka z vaječnicku a zabraňuje spermiím v oplodnění jakéhokoli vajíčka, které již mohlo být uvolněno“.

Postkoitální antikoncepci, někdy nazývanou také jako „pilulka po“, nelze zaměňovat s potratovou tabletou, která způsobuje chemický potrat počatého dítěte až do 6. týdne těhotenství (RU-486). Tyto chemické potraty jsou zahrnuty v oficiální statistice umělých potratů.

Informace o metodách vědomí plodnosti, o hormonální antikoncepci či (ne) spolehlivosti prezervativů nejsou příliš rozšířené. Přitom moderní metody rozpoznávání plodnosti jsou svou spolehlivostí nejen srovnatelné s hormonální antikoncepcí, ale zároveň jsou i ekologické a zejména respektují tělesnou integritu ženy (více na lpp.cz a cenap.cz).

sukl.cz, hnutiprozivot.cz

Proč má Čína zájem na selekci embryí?

Obrovský nárůst preimplantační genetické diagnostiky zaznamenali poslední dobou v Číně. V pětiletém plánu ekonomického rozvoje označila vláda reprodukční medicínu dokonce za prioritu. V roce 2004 měly licenci na provádění preimplantační diagnostiky pouze čtyři reprodukční kliniky, nyní jich je čtyřicet. Co způsobilo takový nárůst?

Nedávno Čína slevila ze své politiky jednoho dítěte a mnozí manželé touží po druhém dítěti. Některé ženy ale nemohou např. z důvodu vyššího věku přirozeně otěhotnět, a tak volí početí dítěte ve zkumavce. To s sebou přináší vyšší riziko vývojových vad, proto je zapotřebí testovat vyrobená lidská embrya ještě před implantací, aby se zabránilo narození případných postižených dětí. Reprodukční kliniky mohou provádět skríníng pouze na závažná onemocnění. Nesmějí provádět selekci na základě pohlaví nebo fyzických vlastností, jako je výška či IQ.

Číňané většinou v preimplantační diagnostice nespátřují žádný etický problém, kdežto na západě se k ní lidé staví stále rezervovaně. Obávají se vytvoření elitní

genetické třídy. Kritici hovoří o riskantním plánu vedoucím k eugenice spojené s nacistickým Německem a rasovými čistkami. Čína takovou zkušenost nemá. Čínský výraz pro eugeniku „yousheng“ (doslova „nejlepší pěstování“) má pozitivní význam – např. nekouřit v těhotenství nebo porodit kvalitnější děti. Číňané nemají preimplantační diagnostiku zařazenou jako otázku etiky, ale medicíny. „Existují etické problémy, ale když jde o vymýcení nemoci, je to pro společnost dobré,“ říká lékařka Qiao Jie, reprodukční specialista a primářka gynekologicko-porodnického oddělení 3. fakultní nemocnice Pekingské univerzity.

Co to je preimplantační diagnostika?

Preimplantační genetická diagnostika je metoda používaná při asistované reprodukci. Lékaři vyberou tzv. „zdravé“ embryo bez konkrétní genetické zátěže ještě před jeho přenosem do dělohy matky. Tím má být vyloučeno riziko, že uměle počaté dítě ponese sledovanou genetickou zátěž.

Brněnská klinika reprodukční medicíny Repromeda na svém webu dokonce uvádí: „Pár proto nemusí řešit případná úskalí spojená s umělým přerušením těhotenství, která v praxi znamenají jak etická dilemata a psychickou zátěž pro celý pár, tak zdravotní komplikace pro ženu. Umělé přerušení těhotenství také může mít neblahý vliv na pozdější schopnost páru znovu otěhotnět.“

Celá procedura probíhá tak, že jsou „ženy po hormonální stimulaci odebrána vajíčka, následně opložena a po pětidenní kultivaci embryí je pomocí mikromanipulátoru z vyvíjejícího se embrya bioptována (odebrána) skupina cca sedmi buněk. Tato metoda je k embryu velice šetrná a nepředstavuje žádné riziko pro budoucí plod“ – stojí na webu centra Repromeda.

Všechna „nevyhovující“ embrya jsou zlikvidována, a to ve stadiu blastocysty (5ti nebo 6ti denní embrya), nevyužitá „zdravá“ embrya jsou zamrzána.

BioEdge.org, repromeda.cz

Foto: dziennik.pl

Štědře placené spontánní protesty v Polsku

Loňské tzv. černé protesty v Polsku byly prezentovány jako spontánní protesty žen proti plné legislativní ochraně nenarozených dětí. Z analýzy veřejně dostupných materiálů však vyplývá, že na údajně spontánní akce obdržely feministické organizace značné finanční prostředky ze zahraničí, zejména z organizací financovaných Georgem Sorosem.

Analýzu vypracoval polský právník institut Ordo Iuris. Dostupná data naznačují, že na blokování občanské iniciativy „Stop potratům“ obdržely feministky asi jeden milión zlotých. Do černých protestů se v rozporu se zásadou nestrannosti aktivně zapojila i část polských veřejných vysokých škol.

Do financování protestů byl přímo zapojen Global Fund for Women (GFW), který „prosazuje práva žen ve světě“, což v praxi znamená podporu přístupu k umělým potratům. GFW je příjemcem grantů Sorosovy nadace Open Society Institute a zároveň donátorem organizace Astra se sídlem ve Varšavě. Jedná se o středo a východoevropskou síť žen pro reprodukční práva a zdraví a v Polsku působí skrz Federaci žen a plánování rodiny (Federa). Ta byla jednou z organizací, které sbíraly podpisy pod propotratový projekt „Zachraňme ženy“ a organizovaly černé protesty.

V roce 2016 získala Federa/Astra od GFW grant ve výši 12 tisíc dolarů na zastavení přijetí vládního návrhu zákona na zákaz potratů. Astra tak s podporou GFW vytvořila „v celém Polsku širokou koalici ženských skupin a dalších organizací“ a také „zahájila úspěšnou mediální kampaň, aby vyvinula v roce 2016 tlak na vládu, což vedlo k masovým protestům, a polský parlament v říjnu ustoupil od navrhované legislativy“. Ve stejném roce získala od GFW 10 tisíc dolarů také Fundacja Wspolpracy Kobiet spolupracující na černých protestech.

GFW ovlivňoval dění v Polsku i prostřednictvím kanadské organizace International Network of Women's Funds. Ta je partnerem nizozemského fondu Mama Cash, který si klade za cíl „posílit feministické skupiny a hnutí“. V roce 2016 podpořil 30 tisíc euro polskou skupinu instruktorů sexuální výchovy Ponton působící v rámci Federy a ve

výroční zprávě oceňuje zapojení Pontonu do protestů proti navrženému zákazu potratů v Polsku. Dalších 16 tisíc euro získala holandská organizace Women on Waves na kampaň v zemích s „restriktivními potratovými zákony“, mj. i v Polsku.

Sorosova nadace podporuje finančně v rámci „Programu pro reprodukční zdraví a práva“ mj. i newyorskou organizaci International Women's Health Coalition. Od ní získala Astra/Federa v roce 2016 grant ve výši 40 tisíc dolarů a jak opět uvádí výroční zpráva, díky této podpoře nedošlo k plánované změně polského zákona na zákaz potratů. Astra rovněž obdržela v roce 2016 v rámci programu „Ženská práva“ grant ve výši 90 tisíc liber od britského Sigrid Rausing Trust.

Zvláštní grant ve výši čtyř tisíc euro na seminář o nebezpečí pro reprodukční zdraví a práva žen v Polsku obdržela od Evropské společnosti pro antikoncepci a reprodukční práva ředitelka Federy Krysztyna Kacpura. Seminář se konal v listopadu 2016 a měl za cíl v souvislosti se zaregistrováním občanské iniciativy „Stop potratům“ mj. vytvořit koalici neziskových organizací zabývajících se lidskými právy a ženskými otázkami a zainteresovat média v propotratové kampani.

Institucionální podpora černých protestů nepocházela jen od mezinárodních organizací. Významnou roli sehrály i sdělovací prostředky včetně titulů, které patří společnosti Agora SA (např. Gazeta Wyborcza), jejímž akcionářem je Media Development Investment Fund financovaný Georgem Sorosem.

Do politických protestů radikálních levicových kruhů se aktivně zapojila také část polských univerzit, které veřejně prohlašovaly, že nepřítomnost studentů na výuce v pondělí 3. října 2016 (tzv. černé pondělí) bude omluvena. K účasti na protestech vyzývaly i studentské svazy.

Ordo Iuris zkoumáním jen několika zdrojů konstatuje, že polské feministické organizace jsou pravidelně sponzorovány zahraniční propotratovou lobby. Nejkonzervativnější odhady naznačují, že jen v roce 2016 získaly organizace zodpovědné za černé protesty proti legislativnímu omezení potratů v Polsku asi jeden milión zlotých. Zmíněná podpora je pouze část financí, které zahraniční organizace poskytují polským propotratovým aktivistům vystupujícím proti plné legislativní ochraně nenarozených dětí.

ordoIuris.pl

Pozn.: Odkazy na výše zmíněné zdroje informací (např. finanční a výroční zprávy) jsou k dispozici na <http://hnutiprozivot.cz/zpravy/2702>.

OSN redefinuje právo na život

Výbor OSN pro lidská práva na svém řádném zasedání prezentoval komentář k článku 6 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, který zaručuje právo na život. Nově má být toto právo interpretováno včetně práva na potrat.

Vyloučit z mezinárodního práva právo na život nenarozených dětí má následující pasáž komentáře: „Smluvní státy musí poskytnout bezpečný přístup k potratu na ochranu života a zdraví těhotných žen a v situacích, kdy by těhotenství do termínu porodu způsobilo ženě podstatnou bolest nebo utrpení, zejména pokud k těhotenství došlo následkem znásilnění nebo incestu, nebo když

plod trpí smrtelným poškozením.“ Předkládaný komentář k článku 6 má omezit i původní zařazení potratu v kategorii krutého, nelidského a ponižujícího zacházení.

Zatímco Výbor pro lidská práva vypustil zmínky o nenarozených dětech, hovoří o právu na život jako neodmyslitelně spjatém s každou lidskou bytostí a „nejcennějším a nejvyšším právem, od něhož není možné se odchýlovat“. Zároveň však říká, že eutanazie právo na život neporušuje, pokud je vykonávána na terminálně nemocných pacientech.

Změny v článku 6 navržené Výborem pro lidská práva už v roce 2015 se staly před-

mětem hlasitých protestů z tábora pro život, proto byl původní termín změn odložen. Navržený komentář je pravým opakem dvou komentářů o právu na život z osmdesátých let, které potrat vůbec nezmiňovaly.

Mezinárodní pakt o občanských a politických právech je mezinárodní smlouvou přijatou na zasedání OSN v roce 1966 a svým obsahem navazuje na Všeobecnou deklaraci lidských práv. Zatímco komentáře a doporučení Výboru pro lidská práva nejsou závazná a směrodatná, mohou nepřímo ovlivňovat interpretaci Paktu agenturami OSN a jim spřízněných organizací, včetně soudců.

c-fam.org

Můžeme trochu zlepšit svět kolem nás

Objednávejte pro sebe, přátele, známé i neznámé na hnutiprozivot.cz

Parkovací hodiny
s motivem projektu
Nesoudíme. Pomáháme

Placka na oblečení,
batoh, tašku nebo jinam

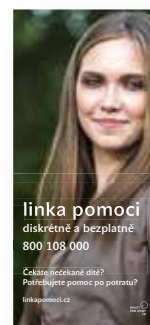
#blok4life
elegantní poznámkový
sešit o 128 stranách
s krátkými zamyšleními
nad smyslem života
okořeněnými ostrovtipem
G. K. Chestertona.

Model dítě ve 12. týdnu
ukazují dětem v hodinách
prvouky a moc se jim to líbí.
Říkám jim, že odborníci „to“
nazývají embry, ale my
můžeme vidět, že „to“ vypadá
jako miminko.

Ručičky mě málem
rozplakaly. Ty jsou tak
malinké! Ideální na batoh.

Letáčky
Linky pomoci
v pořádku přišly.
Máme je položené
na stolku v čekárně.

Trička budeme nosit celá rodina
– i když kluci trochu protestují,
je s nimi někdy těžká domluva.

Letáčky
Nesoudíme. Pomáháme
předám lékárnám,
domluvím umístění
v čekárnách a výlep na
obecních plochách.

Foto: Justin Luebke

Naděje na právní možnosti řešení prenatální infanticidy

Kromě toho, že mají chránit před bezprávím, jsou zákony vnímány jako určité vodítko toho, co je přijatelné a dobré. Když však mluvíme o právním řešení bezpráví páchaném na nenarozených dětech, je třeba si uvědomit limity tohoto nástroje obecně a především v kontextu současného stavu společnosti.

Právo v minulosti a dnes

Právo je nástroj upravující vztahy mezi lidmi k zajištění společného dobra a spravedlnosti. Při vyhodnocení, co je spravedlivé a co člověku prospívá, je však právo vždy odkázáno na filosofickou reflexi reality. Od

Aristotela až po 18. století respektovalo právo hranice přirozenosti a to včetně přirozeného zaměření člověka k Bohu. Teologie po staletí pomáhala filosofii nalézat pravdu a právu spravedlnost. Církev pak dávala světskému zákonodárství legitimitu, opono-

vala zneužívání světské moci a především posilovala právní vědomí i u posledního občana.

S nástupem protestantismu došlo ke zničení společenské role Církve a s osvěcencím i k následnému rozkladu filosofie. Tehdy přišli i právníci o objektivní spravedlnost v reakci na relativismus. Právo se stalo pozitivistickým a bylo degradováno na nástroj totalitní moci sloužící spravedlnosti s přídomkem osvěcenské, demokratické či socialistické. Pojem totalitní moc je použit ve smyslu naprosté podřízenosti jedince státní moci v tělesné i duchovní rovině, a to

Zákony jsou přirozeně člověkem vnímány jako vyšší moc, která určuje, co je dobré a prospěšné a co dobré a prospěšné není.

včetně mravnosti, definice dobra a zla a uchování finality života člověka.

Právo přestalo hledat spravedlnost a je dnes vláčeno společenskou poptávkou v bažinách ideologií a utopií. Cenou je ztráta právního vědomí obyvatelstva.

Obnova společnosti musí být konkrétní

Vzhledem k současné situaci je iluzí očekávat, že soudci Ústavního soudu či nižších instancí budou hledat skutečnou spravedlnost například v otázce ochrany počatých dětí. Iluzí je rovněž doufat v prosazení spravedlnosti skrze tzv. lidská práva, která jsou prázdnou slupkou svévolně vyplňovanou různými zájmovými skupinami.

Přesto ale i soudci, právníci a politici mají svědomí a přirozeně touží po dobru, i když ne nutně konzistentně ve všech oblastech. Proto zůstává naděje postavit obnovu společnosti na konkrétních praktických kauzách, na realitě. Konkrétní občanské či správní kroky pak mohou působit zpětně i na obnovu právního vědomí.

Vliv zákonodárství na jednání

U minoritní části populace je zákonem upravená prenatalní infanticida vnímána jako zadní vrátka pro nemravný životní styl. Většinová společnost je však odmítá jako věc obecně špatnou, i když v krajních případech nezbytnou.

Avšak i v případě, že si člověk uvědomuje nemravnost zákona, oslabuje legislativa svědomí a psychologicky legitimizuje skutek, který by jinak člověk odmítl. Zákony jsou přirozeně člověkem vnímány jako vyšší moc, která určuje, co je dobré a prospěšné a co dobré a prospěšné není.

Legitimizace nemravného jednání zákonem si lze všimnout u muslimů, kteří sice mají dlouholeté přátelské vazby s křesťanskými sousedy, ale v okamžiku jejich vyhnání podle islámského práva šaría.

V krizových případech svádí nemravná legislativa ke zlu tím, že poskytuje zdání legitimity k danému jednání a psychologicky vyvíjí jednotlivce.

Respekt k právnímu vědomí

Kultura společnosti a její zákony se navzájem ovlivňují. Aby společnost dodržovala zákony, musí s nimi v jisté míře souznít a naopak zákony musí do jisté míry respektovat

převládající kulturu. Podobně jako ve dvoj-
spřeží – neběží-li jeden kůň či se naopak
spláší, vůz nejede nebo se převrhne.

V roce 2013 Státní ústav pro kontrolu léčiv zcela ignoroval výzvu, aby zasáhl proti nelegálnímu prodeji potratových tablet na internetu. V roce 2017 bylo Hnutím Pro život ČR podáno trestní oznámení v té samé věci. Policie ČR trestní oznámení přijala, ale nekoná. Soud posléze částečně zasáhl na základě žádosti o předběžné opatření. Slovenská policie trestní oznámení také ignorovala, přestože nelegální prodejci mají prokazatelně účet ve Slovenské spořitelně.

V roce 1987 bylo v Polsku provedeno 123 534 umělých potratů, v roce 1990 poklesl jejich počet na 59 417. V roce 1991 přijali polští lékaři nový etický kodex, kde se sami vyjádřili proti potratové praxi. Rok před zákazem potratů jich bylo provedeno už pouze 11 640 a v roce 1993, kdy byl zákaz schválen, poklesl počet usmrčených dětí na 1 240.

Představa zákazu či příkazu jako celkového řešení bez ohledu na právní vědomí je mylná.

Legislativní nástroje regulující prenatalní infanticidu

Propotratová kultura byla vnucena téměř všem zemím pod záminkou osvobození žen – ať už se jednalo o direktivní formu v socialistickém bloku nebo rozvojových zemích nebo vlivem působivé propagandy za asistence soudů či parlamentů v demokraciích západního typu. V jednotlivých státech můžeme pozorovat větší či menší snahu o regulaci potratů. Nástroje jsou často podobné.

Jedná se především o legislativní rámec specifikující, zda je potrat vůbec trestným činem a pokud ano, tak zahrnuje výjimky, kdy je možné beztrestně počaté dítě usmrtit: bez uvedení důvodu, ze sociálních důvodů, z eugenických důvodů či kvůli zdravotním obtížím matky.

Další nástroje mají charakter psychologického rázu s cílem přimět ženy k zamyšle-

ní se nad vážností rozhodnutí – požadavek informování o vývoji dítěte (Slovensko), informace o zdravotních rizicích (Slovensko, Norsko), povinná čekací lhůta (Maďarsko, Slovensko, Itálie, Portugalsko, Holandsko), povinné konzultace v poradnách (Německo), schvalovací komise (Izrael, Švédsko, Norsko, Bosna), nepovinná konzultace (Itálie, Švýcarsko).

Další podmínky jsou spíše správního charakteru: u nezletilých souhlas rodičů (většina států) nebo sociálního pracovníka (Británie), u eugenických či zdravotních důvodů nutný souhlas dvou lékařů (Británie, Portugalsko), certifikát lékaře (Itálie), povinná anestezie (Bulharsko), zákaz privátních klinik (Bulharsko), soudní znalec pro údajné ohrožení života (Lucembursko), povinné obvinění u znásilnění (Španělsko), povinné předoperační vyšetření a především poplatky, souhlas otce (Turecko).

Jako nepřímé nástroje ovlivňující potratovost lze vnímat různé ekonomické programy na podporu rodin s dětmi nebo pohřební zákon obnovující nepřímo důstojnost nenarozených dětí.

Veškeré nástroje mají vliv na prenatalní infanticidu a není dobré je podceňovat – viz např. skokový pokles potratů na žádost po zavedení poplatků na úhradu nákladů na počátku devadesátých let.

Potřeba řešení hlavního problému

Pro úspěšné obnovení ochrany nenarozených dětí je zcela zásadní kulturní klima dané společnosti, právní vědomí a pochoopení společenských aspektů. Příkladem mohou být potratové komise v naší zemi, které sice z počátku fungovaly jako prevence, avšak časem se z nich stala formalita a strašák státní zvůle. Podobně je v některých zemích zneužíván pro potratovou praxi institut ohrožení života matky, kde stačí formální vyhrůžka sebevraždou (Švýcarsko), zatím co v jiných ne (Polsko).

V žádné zemi však zatím nebyl řešen hlavní problém – a to přirozená role otce dítěte a s tím související nátlak na ženu k odstoupení potratu.

Radim Ucháč

výňatek z přednášky

na konferenci Nejmenší z nás 2017

Aby společnost dodržovala zákony, musí s nimi v jisté míře souznít a naopak zákony musí do jisté míry respektovat převládající kulturu.

Foto: Ricardo630

Registr předběžného rozhodnutí

Předpoklad, že problém potratu je problémem ženy a ta jej musí řešit sama bez partnera, stojí za společenským postojem i legislativními úpravami dodnes. Muži neprotestovali proti výhodnému a pohodlnému společenskému vyvinění: „Jsou už takoví“, „jsou přelétaví“, „s tím se smíř“.

Návnada sladké nezodpovědnosti u mužů

Po dobu téměř dvou tisíc let, od rozpadu antické civilizace, bylo zabití nenarozeného dítěte vnímáno jako hanebný zločin. Pokusy legalizovat usmrcení dítěte před narozením započaly již na přelomu 19. a 20. století.

Vliv mělo nahrazení víry v Boha socialistickými nadějemi u širokých vrstev obyvatelstva, úpadek mravnosti a dlouhodobý vliv romantismu, který omlouval neodolatelné vzplanutí vášní, rozleptával manželskou věr-

nost a společenskou vinu za usmrcení dítěte kladl na ženu.

Zodpovědnost muže za ženu i počaté dítě byla zcela opomíjena. K zodpovědnosti nevolala otcé dítěte ani žádná společenská autorita. Žena musela počítat s tím, že na dítě může zůstat sama. Za tohoto klimatu se nelze divit, že úpadek mravů ať za francouzské, socialistické, marxistické či sexuální revoluce nutně vyvolal tlak na legalizaci umělých potratů. Právní vědomí přestalo korelovat se zákony chránící životy nena-

rozených dětí a to umožnilo postupnou erozi legislativy. Toto výchozí paradigma – absence zodpovědnosti mužů – se dodnes nezměnilo.

Návnada iluze svobodné volby u žen

Druhým zcela zásadním předpokladem je akcent na absolutní svobodu. Ženám bylo dáno zdánlivé privilegium – absolutní moc nad životem či smrtí vlastního počatého dítěte. Ve skutečnosti však byla na ženy pouze naložena veškerá zodpovědnost za počaté dítě.

V antice měl výsadu rozhodovat o životě a smrti otec a nesl za to i společenskou zodpovědnost. Potratový zákon dal tuto výsadu zdánlivě matce. Reálně však zpravidla rozhoduje muž a žena nese za smrt dítěte společenskou zodpovědnost.

Ignorování reality bývá znakem utopie. Past spočívá v tom, že ať se žena rozhod-

ne jakkoliv, bez muže bude vždy bita – buď zničí své dítě a tím i sebe, a nebo bude vychovávat dítě sama. Vztahy mezi muži a ženami nejsou nikdy rovné, protože v krizích jsou ženy zranitelnější. Zvláště v prvním trimestru těhotenství je žena tělesně i citově oslabená, obdobně jako v šestinedělí, kdy jí zákon přiznává zvláštní ochranu. Odmítne-li muž ženu podpořit, či navrhne-li jí potrat nebo ji k němu přímo nutí fyzicky či ekonomickými nástroji, žena se zpravidla podvolí. Výchova dítěte je náročná a proto předpokládá zapojení muže i ženy. Proto dokonce i pasivní odtaziťost s alibistickou větou „to si musíš rozhodnout sama“ vnímá žena jako zradu na ní i dítěti. Odmítnutí zodpovědnosti ze strany muže nutně vede k vytvoření nátlakové situace na ženu.

Společnost akceptovala myšlenkový zkrat, že žena se rozhoduje pro umělý potrat sama a svobodně. Svoboda však byla podprahově redefinována v duchu Spinozy a následně marxistických badatelů na „poznatou nutnost“.

Praktické zkušenosti

V roce 2016 poskytla poradna Hnutí Pro život ČR zaměřená na pomoc těhotným ženám bezplatně služby 287 klientkám. Prokazatelně pod tlakem bylo 47% žen v době těhotenství. Více než 22% žen se na Linku pomoci obrátilo ale až po potratu, k němuž byly donuceny partnerem, zastrašováním v rodině, obavami z budoucnosti a ekonomické situace. Téměř 10% případů představovalo otevřené násilí. Ostatní dotazy směřovaly na právní, sociálně-právní a psychologické poradenství.

Několik kazuistik ze srpna 2017

„Jsem těhotná a přítel mi nejdříve řekl, že to zvládneme, pak najednou prudce otočil a posílá mě na potrat. Řekl mi, že se mám rozmyslet, nevím, co dělat. Nedokážu žít s pocitem, že bych to dítěti udělala a žila dál.“

„Jsem znovu těhotná a manžel se rozhodl, že už druhé dítě psychicky ani fyzicky prý nezvládne. Já jsem ale zase nezvládla jít na potrat a tak jsem teď v situaci, kdy mi reálně hrozí, že zůstanu se dvěma malými dětmi

sama a navíc s pocitem, že jsem díky svému rozhodnutí nejt na potrat rozbila rodinu.“

„Nečekaně jsem otěhotněla. Jsem v sedmém týdnu a manžel mi řekl, že půjdu na potrat a když nepůjdu, tak že od nás odejde a opustí nás. Už jsem si vyřídila všechny papíry na interrupci, ale už jsem to dvakrát zrušila. Já to prostě nezvládnou psychicky jít na potrat. Bojím se mu říct, že nechci na potrat, že opravdu hned odejde a já to psychicky nezvládnou.“

„Jsem pod hrozným tlakem a nevím, jak se mám rozhodnout. Rozešla jsem se s přítelem a týden poté jsem zjistila, že jsem těhotná. K příteli už se vrátit nemůžu. Nejde to. Nicméně teď mě nutí k potratu. Nebo si to přeje a já nevím jak dál.“

„Bydlela jsem skoro přes rok s přítelem, měli jsme velké plány do budoucna (svatba, děti, dům). Ale před třemi týdny jsem odešla, protože chtěl přítel pauzu. Za dva týdny jsem zjistila, že jsem těhotná a přítel mě nutí do potratu a že je to nejlepší řešení. Já však na potrat nechci a ani nikdy v životě nechtěla z donucení, protože to nejhorší pro ženu přijde po něm, a to zlomená psychika.“

Výchozí společenský předpoklad, že ženy podstupují umělé ukončení těhotenství dobrovolně, není jednoduše pravdivý.

Jak ochránit ženy před nátlakem k potratu

Není samozřejmě možné vyřešit legislativně všechny životní problémy. Legislativa však má respektovat realitu a společnost by se neměla odvracet od systémových selhání, ke kterým konkrétně potratová legislativa vede.

Přestože nucení žen k potratu jednoznačně spadá do kategorie domácího násilí a přestože trestní zákoník zakazuje svádění těhotné ženy k umělému přerušování těhotenství (§ 162), není zajištěna skutečně účinná ochrana žen kvůli 1) intimnímu charakteru rozhodování, 2) lehké možnosti zneužití přirozené vzájemné závislosti a 3) zranitelnosti ženy v období prvního trimestru.

Žena navíc na sebe bere i společenské stigma za rozhodnutí, ke kterému bývá dotlačena. Toto stigma paralyzuje otevřenou společenskou diskusi.

Pokud by žena v registru nebyla zapsána, nikdo by ji nemohl k podstoupení potratu přinutit.

Registr předběžného rozhodnutí

Je zřejmé, že společnost v současné době není připravena se vzdát možnosti potratu na žádost a obnovit plnou právní ochranu dítěte i matky. Účinným řešením problému nucení žen k potratu by bylo přesunutí rozhodování o způsobu řešení nečekaného početí dítěte do dřívější doby, kdy žena i muž mohou s chladnou hlavou uvážit všechna pro a proti. To by bylo možné zajistit zřízením centrálního registru potenciálních žadatelek o umělé ukončení těhotenství.

Do centrálního registru by se mohla zapsat žena, není-li prokazatelně těhotná, a to individuálně nebo prostřednictvím svého gynekologa. V případě nezletilých by součástí registrace byl logický povinný souhlas rodičů. Pokud by žena v registru nebyla zapsána, nikdo by ji nemohl k podstoupení potratu přinutit. Registr by se netýkal případů zdravotní indikace či trestné činnosti (znásilnění). Případný zápis by ženu nijak nezavazoval potrat podstoupit. Registraci by bylo možné kdykoliv zrušit či obnovit. Ženy, pro které je potrat nepřijatelný, by se registrem vůbec nezabývaly.

Zřízení centrálního registru by zajistilo ochranu většině žen, vedlo by k prevenci rizikového sexuálního chování, vneslo by větší míru čestnosti do partnerských vztahů a především by garantovalo skutečnou svobodu rozhodnutí všem ženám a skutečnou, ne pouze teoretickou kontrolu nad nečekanými životními situacemi. Toto dílčí řešení by zároveň nepřímo posílilo zodpovědnost mužů za početí dítěte.

Radim Ucháč

výňatek z přednášky

na konferenci Nejmenší z nás 2017

Zodpovědnost muže za ženu i počaté dítě byla zcela opomíjena. Odmítnutí zodpovědnosti ze strany muže nutně vede k vytvoření nátlakové situace na ženu.

Foto: rodinný archiv

Naše děti – jak nás bylo šest a přitom pořád sami dva

Kdyby nám někdo po svatbě řekl, co nás v prvních dvou letech manželství čeká, asi bychom nevěřili...

Sašenka

Otěhotněli jsme téměř okamžitě, a ačkoliv manžel byl student a neměl žádný příjem, měli jsme radost a okamžitě jsme se začali těšit. Pracovala jsem tou dobou jako lektorka a po necelých třech měsících jsem své první miminko potratila v práci, na kurzu. Naštěstí jsem byla v dobrých rukou králickeho kláštera, kde se o mě postarali. Byl to šok, protože do té doby všechno vypadalo dobře. Měli jsme štěstí na vynikající lékařku a ta nám poradila, ať to zkusíme hned znovu, dokud je tělo nastartované.

Efraim

Bylo to všechno smutné, ale tím, že jsme se do toho hned vrhli znovu, jsme neměli na smutek moc času. Miminku jsme dali jméno Saša, protože jsme nevěděli, jestli je to holčička nebo kluk, a to, co nám z něj zbylo, jsme uložili na lesním hřbitově. Druhé miminko přišlo na první pokus. Bohužel v 9. týdnu přestalo bít srdíčko. Odmítla jsem jít na potrat a navzdory radě lékařky jsem chtěla ještě počkat, co kdyby. O týden později už ale bylo jasné, že je po všem. Byli jsme hrozně smutní a mě se začala zmocňovat panika. Zpětně mě opravdu mrzí, že jedině, na co jsme měli sílu, bylo udělat na lesním hřbitově jeden křížek navíc, jinak nic. Věděla jsem, že trpím autoimunitním onemocněním, nikdy mě ale nenapadlo, že by to mohl být problém. A tehdy začal dlouhý kolotoč vyšetření. Asi

po půl roce z výsledků vyplynulo, že žádný problém nemáme a že to pravděpodobně byly jenom náhody, tak jsme se rozhodli pracovat na dalším miminku.

Eliášek

Jako v předchozích dvou případech, přišlo na první dobrou. Začátek těhotenství byl příšerný, plný stresu a strachu. Když jsme ale překlenuli první trimestr, trochu se mi ulevilo. Začali jsme se připravovat na příchod miminka. Když jsem nastoupila na mateřskou dovolenou, všechnen strach mě opustil, myslela jsem si, že teď už se přece nemůže nic stát. To bylo v pátek. V neděli jsem přestala cítit pohyby. Nechtěla jsem být za hysterku, tak jsem čekala až do úterka, kdy se mi to už opravdu zdálo divné. Když jsem přišla do ordinace, čekala jsem, že mi řeknou, že je všechno v pořádku

a půjdeme domů. Jakmile se ale sestřičky na sebe začaly dramaticky tvářit a nikdo nic neříkal, začal se mě zmocňovat nepříjemný pocit. Neměla jsem ale sílu se zeptat. Pak přišel jeden doktor, druhý doktor, oba koukali na monitor a mlčeli. Následovalo suché prohlášení: „Nenašli jsme srdeční akci.“ V tu chvíli jakoby celý svět zastřelo ohlušující ticho.

Co se dělo pak, byla jenom řada po sobě jdoucích úkonů. Doufala jsem, že nebudu muset normálně родit. Jak se ale nakonec ukázalo, to bylo na tom všem to nejkrásnější. Porod byl pro nás s manželem nádherný zážitek a byli jsme šťastní, že jsme jím mohli projít společně. Popravdě jsem šla родit s tím, že Bůh je všemohoucí a může se ještě stát zázrak, že Eliášek bude naživu. Že není a nebude naživu, jsem si vlastně přiznala, až když jsme odcházeli od zasypaného hrobu. Personál nemocnice se k nám jinak choval moc hezky, dvě hodiny po porodu jsme ho měli u sebe a mohli jsme se s ním rozloučit. Stále si pamatuju, jak se nám líbil, jak se nám povedl. Bylo to tak normální, že je s námi, že jsem vůbec nedokázala být smutná, prostě jsem porodila a měla jsem svoje miminko u sebe. Pak ho sestry odnesly pryč.

Všechno to na mě dolehlo, až když mě dali na pokoj mezi jiné rodičky, kde křičely děti. Celou noc jsem nespala a prosila Boha, ať udělá zázrak. Mnoho lidí nám psalo, že se modlí a že na nás myslí. Na Eliáškův pohřeb přišlo asi 200 lidí, byl to úžasný duchovní zážitek, že jeden malý, nenarozený chlapeček dokázal spojit v modlitbě několik stovek lidí. Byli jsme rádi, že jsme se rozhodli Eliáška neutajovat před světem, ale že o něm všichni věděli.

Pohřební služba nám doporučila rakev neotvírat. Jsem ale moc vděčná, že jsme to ještě na poslední chvíli změnili. Pro naše rodiče a sourozence to bylo jedinkrát, kdy mohli Eliáška vidět. Navzdory tomu ale budu mít před očima tu chvíli, kdy jsem vešla do kostela a uviděla tu malou bílou rakvičku, jak za dveřmi stáli mí švagři a sevřeli mě v náručí v momentě, kdy se mi podlomila kolena. Až za mnoho měsíců jsem si uvědomila, že to nejsem jenom já, kdo trpí. Myslela jsem, že to nikdo nemůže vůbec pochopit, jak velká je moje bolest. Jsem vděčná Perinatálnímu hospici Dítě v srdci, že jsme mohli s manželem a našimi sourozenci uspořádat benefiční koncert na jeho podporu. Díky koncertu se to téma konečně v naší rodině otevřelo a my jsme se mohli dozvědět, jak moc s námi trpěli i naši rodiče a sourozenci, kteří se ale o své bolesti styděli s námi mluvit.

Po Eliáškově přišla hluboká duchovní krize. Obviňovala jsem Boha z mnoha věcí,

zlobila jsem se, kladla si mnoho otázek, na které jsem nedokázala najít odpověď. Za nějaký čas se ale smutek vyplavil a já jsem věděla, že není jiná správná cesta životem než s Bohem. Otázky se upozadily a já jsem zase najela do starých, zajetých kolejí. Rozhodla jsem se, že se začnu snažit. Absolvovala jsem duchovní cvičení, modlitby za uzdravení, za osvobození, prostě co mě napadlo. Vrhla jsem se do víru lékařských prohlídek s cílem zajistit hladký průběh dalšího těhotenství. Ukázalo se, že Eliášková smrt pravděpodobně nemá autoimunitní příčinu, což mě velmi uklidnilo. Lékaři doporučili minimálně 3 cykly bez otěhotnění. Po té době jsme si s manželem řekli, že se nechceme mořit s předcházením početí, protože si miminko stejně přejeme a jak už to s námi bývá, v tom okamžiku jsem byla znovu těhotná.

Honzík

Měla jsem velikou radost. Byla jsem rozhodnutá pro své nové miminko udělat všechno. Přestala jsem chodit do práce a šla jsem na neschopenku, což byla pro mě opravdová oběť. Píchala jsem si injekce, polykala plno prášků. Provázel mě ale nepřestávající strach. Byla jsem připravená při sebemenším náznaku potíží okamžitě běžet do nemocnice. Byla jsem plně ošetřená a všechno probíhalo dobře. Až do chvíle, kdy jsem jela do Motola na obyčejný kontrolní ultrazvuk. Těšila jsem se, že uvidím miminko a zeptala jsem se lékařky, jestli všechno vypadá dobře. Dostalo se mi této odpovědi: „Ne, musím konstatovat, že těhotenství odumřelo. Budete chtít zůstat tady nebo pojedete domů?“ Nemohla jsem uvěřit vlastním ušima. Jednak aroganci, která zněla z hlasu té ženy a jednak té informaci. Musím ale říct, že jsem to už nějak nedokázala prožívat. Zapnul se mi autopilot a věděla jsem přesně, co a jak budu muset dál dělat. Vlastně jsem byla ráda, že jsem v té ordinaci byla já a ne například moje mladší sestra, která byla v té době také těhotná o 8 týdnů přede mnou. Představovala jsem si, co by s ní asi tak hrozný přístup udělal, a byla jsem vděčná, že to nemusí prožívat. Jediné, co jsem nechtěla, byly tahanice s nemocnicí. Honzík byl starý 19 týdnů a nebyla jsem si jistá, jestli nám nebudou dělat nějaké problémy. Naštěstí jsem už věděla, kam se obrátit a znovu musím poděkovat Aleně a Olze z Dítěte v srdci, které mi v tomto směru poskytly dokonalou podporu. Zavolaly do nemocnice, řekly jim předem o mně a začaly vyjednávat podmínky, abych si směla miminko po porodu nechat a aby mi ho z patologie vydali k pohřbení. Nerada vzpomínám na

Foto: 3x rodinný archiv

Foto: rodinný archiv

prvního doktora, který se nás v hradecké nemocnici ujal, a na jeho otřesné, neurvalé a drzé chování. Všichni ostatní lékaři i sestry byli opět úžasní. Honzíkův porod byla trochu rychlovka, manžel za mnou nestihl přijet, ale našťástí byla s námi „teta Alena“ z Dítěte v srdci. Díky ní na svůj druhý porod moc ráda vzpomínám, protože jsem se celé dopoledne na pokoji smála, až se na mě sestřičky chodily nevěřícně dívat.

Oba jsme se s manželem shodli, že jsme to už napočtvrté ani nedokázali prožít. Jako by už naše těla nesnesla tolik silných emocí a bolesti a vytvořila nám od toho všeho odhlučňovací stěnu. Jediná opravdu hrozná chvíle byla, když jsem zůstala v nemocnici večer sama a z celého srdce jsem si přála, aby mi Honzík donesli zpět, živého nebo mrtvého, ale prostě aby byl u mě. Nakonec jsem usnula jen díky tomu, že jsem plyšáka od Aleny zabalila do dečky, nasadila jsem mu „Honzíkovu“ čepičku a uložila ho do emitky na zvracení. Připadala jsem si trochu jako blázen, ale tahle obyčejná věc mi v prvním týdnu umožnila se klidně vyspat. Co se týče pohřbu, to bylo s Honzíkem trochu jednodušší. Uspořádali jsme ho jen v rodinném kruhu a nechali jsme ho spálit. Dostali jsme ho brzo domů a teď je „tady s námi“. Čeká na svou urničku, kterou mu vyrábí jeho teta. Díky Honzíkovi přišly na svět lodičky pro malinké děti, které jsou tak malé, že by se v rakvi ztratily.

Po pohřbu se dostaly znovu na povrch moje otázky, které jsem prve zasunula někam do pozadí. Řekla jsem si, že když Bůh na mě kašle, tak na něj budu kašlat taky a snažila jsem ho několik týdnů ignorovat. Místo toho to ale bylo to jediné, na co jsem vůbec dokázala myslet. Zajímám Boha aspoň v nejmenším? Stojí Bůh jen o ty slušné,

zbožné děti? Ty zklamané hází přes palubu? Prosila jsem o sílu, kde ji teda mám? Jak to mám vůbec unést? Jakoby si Bůh ze mě dělal srandu a testoval, kolik toho ještě vydržím. Co když už to nechci vydržet? Cítila jsem se naprosto duchovně opuštěná, hrozně jsem si přála, aby mi někdo aspoň trochu rozuměl, a současně jsem nechtěla nikoho obtěžovat.

Četla jsem knihy o křesťanském pojetí utrpení a bolesti, o Boží vůli a podobně. Hrozně jsem se u nich rozčilovala. Přišlo mi, že jedině blázen je schopen žít svou bolest takovým způsobem. Hledala jsem cestu, jak to pochopit, jak udělat ten krok ze sebe, ze svojí bolesti. A slíbila jsem si, že až najdu ten návod, tak o tom napíšu knihu, aby to už nikdo po mě hledat nemusel, aby prostě bylo jasné, že se musí udělat krok 1,2,3 a bude to. Už při Eliáškově jsem dostala do ruky knihu o Chiaře Petrillo a jejím podivuhodném osudu. Napůl jsem ji obdivovala, napůl mě hrozně štvala tím, s jakou lehkostí se vrhla do Boží náruče. Dozvěděla jsem se, že její manžel bude mluvit na Celostátním setkání mládeže a musela jsem ho prostě vidět. Říkala jsem si, kdo jiný by mohl znát ten návod, když ne on. První věta, kterou Enrico Petrillo řekl, byla: „Nejsem tady, abych někomu udílel nějaké rady.“ To mě zaujalo, protože proč tady teda je? Nakonec měla na mě jeho promluva úplně zázračný vliv. Neřekl nic zvláštního, jen jeho pokoj a smíření jakoby na mě přeskočilo. Nevím, co a jak se stalo, ale odjízďela jsem s tím, co

jsem hledala a vůbec jsem nedokázala pojmenovat, co to je, ani jak jsem k tomu přišla. Naplnil mě pokoj a přijetí. Jenom jsem si hrozně přála, aby mě to neopustilo. Musím taky poděkovat našemu Abbému, který nás oddával, pohřbíval nám Eliáška, a který nám byl celou dobu velkou, tichou oporou.

A co dál?

Je pravda, že ta bolest, která nemohla v porodnici přijít, si postupně nachází cestičky ven. Je pravda, že další těhotenství si neumím ani představit. Je ale také pravda, že všechno to, co se stalo, posílilo naše manželství a naši vzájemnou lásku. Nevím, co nás čeká, ale rozhodla jsem se, že to teď nevyřeším. Rozhodla jsem se, že je potřeba žít tady a teď a na tom záleží.

Uvědomila jsem si, že jsem Honzíkova potřebovala, abych si konečně odpověděla na svoje otázky, abych pochopila, že Bůh nemá v plánu nás ušetřit utrpení. Má v plánu nás jím provést a udělat nás silnějšími. Napočtvrté mi došlo, že člověk opravdově miluje jenom tehdy, je-li ochotný nechat ty, s nimiž touží být, odejít, když přijde čas. Je ale každopádně hrozně poslouchat od jiných, že všechno má nějaký smysl, i když ho nevidíme, že ti, kteří odešli, se mají dobře, i když s nimi nemůžeme být, dokud k tomu člověk sám nedozraje. Když odhlédnu od toho, jak je to všechno strašné, nespravedlivé a beznadějně, musím říct, že je to vlastně krásné – svým způsobem.

Petra a Šimon Kolčavovi

Foto: rodinný archiv

Perinatální hospic Dítě v srdci pomáhá rodinám v situaci, kdy během těhotenství diagnostikovali miminku vrozenou vývojovou vadu. Nabízí podporu během těhotenství, při porodu a ve chvílích života a smrti dítěte. Více informací na ditevsrdci.cz.

Povzbuzení od kněze

Mnozí si klademe otázky o tom, co se stane s dušemi dětí po spontánním nebo umělém potratu a co mohou dělat lidé, kteří měli na umělém potratu podíl.

Úvahy o daru života

Anička Zelíková milovala život a znala jeho hodnotu – proto svůj život za nenarozené děti nabídla. Věděla, že každý lidský život je dar, který nám lidem je svěřen do péče. Někdy je třeba tento převzácný dar vrátit ještě dříve, než mohl být vůbec spatřen a to se potom svírá srdce žalem. Jsou ale situace a lidé, kteří si jej ani neváží a dokonce ho odhodí a zničí.

Anička dobře věděla, že právě v takových chvílích člověk zápasí s velkou bolestí duše – a je-li na vině, pak se dostaví i výčitky svědomí. Mohla to tak nechat? A co ubohý Spasitel? Dobrý Ježíš opuštěný v Getsemane a na kříži to všechno přece nesl ve svém srdci! Umíral za všechny – a tak z Jeho lásky nebyl vyjmut osud žádného člověka.

Ježíš žil na kříži, žije i dnes – po lásce, po duších! Anička to chápala, stejně jako před ní sv. Tereza a posléze Matka Tereza. Komu jde více o naši spásu než právě Jemu a Jeho Matce? Komu jinému bychom měli svěřovat každý počatý život než Ježíšovu a Mariinu Srdci? A byl-li tento pozemský ži-

Anna Zelíková se narodila v roce 1924 v Napajedlech. Ve čtrnácti letech, na Zelený čtvrtek 14. dubna 1938, se náhodně dozvěděla o zabíjení nenarozených dětí. Byla tím hluboce otřesena a nabídla se Bohu jako smírná oběť za tyto hříchy. Před Nejsvětější Svátostí svou nabídku obnovila. Rozkašlala se a následovalo první chrlení krve z plic. Zaplavila ji nesmírná radost, že její oběť byla přijata, že může trpět za druhé a platit svou krví za prolévanou krev nevinných dětí. Svou životní oběť zakončila ve čtvrtek 11. září 1941 při ranním zvonení Anděl Páně se šťastným úsměvem a se slovy: „Všechno je tak krásné. Nechtěla bych s nikým měnit. Miluji Ježíše, mám ho tolik ráda.“

Foto: Ben Phillips

vot skončen, aniž spatřil světlo světa, není nikdo jiný, komu bychom mohli s pokornou prosbou, ale i s velikou důvěrou svěřit jeho pokračování na věčnosti než právě Jeho milosrdenství a dobrotě Matčině? Když povolá sám Bůh, nezbývá, než s pokorou a odevzdaností do Jeho vůle přijmout rozhodnutí Toho, o němž sv. Jan svědčí, že je Láska sama. On ví proč – a to stačí! A snad – i když je to těžké – poděkovat za ty chvíle, kdy jsme mohli zažívat, že „už je nás víc“ – a důvěřovat, že jednou, až nastane, co „oko nevidělo a ucho neslyšelo“, uvidíme a uslyšíme, co nám nebylo dopřáno zde na zemi.

Co má dělat člověk, který se dopustil potratu?

Bůh je nesmírně velký! Kde však došlo ke zničení ještě nenarozeného lidského života hříchem, tam jsou na místě slzy upřímné lítosti, pokání, prosby za odpuštění. V takovém případě nic není ztraceno, ba právě naopak. Kdo ví, co je to smír Srdci Ježíšovu, pak také ví, že právě ten, kdo se provinil, může, ba právě musí se nyní stát apoštolem života. Matka, která vědomě dovolila ublížit svému dítěti, má se nyní stát tou nejlepší a nejhodnější maminkou ostatních dětí, bytostí soucitnou a citlivou pro ty, kdo potře-

bují pomoci. Ten, kdo byl dříve příčinou velkého zla, má teď být, proměněn Boží milostí, podnětem velkého dobra – to vše proto, že si je vědom, co vše má za sebou, a co mu bylo odpuštěno. Tak se otvírá nová – kající – cesta ke svatosti!

A co se stane s dušemi nenarozených dětí?

Musíme pokorně přiznat, že nevíme, neboť nám to nebylo zjeveno. Ale může nám být pomůckou víra (Katechismus) a modlitba (pohřební obřad pro nepokřtěné děti) Církve, která se dovolává Božího milosrdenství. Před deseti roky vydala se souhlasem papeže Benedikta XVI. Mezinárodní teologická komise dokument, nazvaný „Naděje na spásu pro děti, které umírají nepokřtěné“. Je v něm zařazena kapitola, která má přiléhavý název „Spes orans“ – modlící se naděje, důvody naděje. Vždyť kdo se setkal se skutečným Bohem – Bohem, který není samotář, ale společenství lásky Nejsvětější Trojice, Bohem, který „tak miloval svět, že dal svého jednorozného Syna...“, nemůže být snad ani nikým jiným, než člověkem důvěry a modlící se naděje.

P. Miroslav Jáně
redakčně kráceno

Foto: Megan Lewis

Pět myšlenek Matky Terezy

Dvacet let po smrti slavné albánské řeholnice z Kalkaty, Matky Terezy, můžeme stále čerpat z moudrosti, jasnozřivosti a laskavosti jejich slov.

Matka Tereza se proslavila svou pokornou a neúnavnou péčí o ty nespočetné davy nechtěných, nemilovaných, společností opovrhovaných chudáků, kteří dřeli bídu s nouzí ve slumech Kalkaty v Indii. Zaměření na Kalkatu vycházelo pouze z fyzické působnosti katolické svěťice. Její láska ovšem neměla hranic. Není proto nijak překvapující, že se stejnou vervou, samozřejmostí a procítěností bránila ty vůbec nejmenší, nejslabší a často nejutlačovanější ze všech skupin lidí – nenarozené. Na jejich ochranu promluvila mj. při přebírání Nobelovy ceny za mír, nebála se toto téma otevřít ve společnosti mocných světových státníků a slavných celebrit. Z my-

šlenek Matky Terezy se můžeme inspirovat pro naše snahy na podporu úcty a ochrany lidského života i dnes.

Mít odvahu promluvit

Někdy je nám zatěžko zmínit před druhými slovo „potrat“. Je to stále citlivé, bolestivé téma a lidé leckdy reagují až zuřivě. A tak nám malý hlásek v mysli šeptá, ať se raději vyhneme zbytečnému konfliktu, který stejně nic nevyřeší. Pojďme raději mluvit o společensky přijatelnějších problémech, kde k žádnému ostrému vyhocení nedojde.

Matka Tereza pomáhala chudým, hladovým, nemocným – to je bezpečné téma!

Jistě by pro ni bylo snazší držet se jen této bohu libé činnosti. Jistě by získala více pochvaly a obdivu (a možná i více peněžních darů pro její charitu), kdyby o bezpráví páchaném na nenarozených dětech pomlčela. Udělala však pravý opak. Když přebírala Nobelovu cenu za mír v roce 1979, prohlásila do celého světa:

„Největším ničitelem míru v dnešní době je křik nevinného nenarozeného dítěte. Protože pokud může matka zavraždit dítě ve svém lůně, co brání mně a tobě v tom, abychom se pozabíjeli navzájem?“

Nebála se říct nepřijemnou pravdu, otevřít nepohodlné téma. Jsme schopni prokázat takovou odvahu i my?

Především milovat

Kalkatská svěťice nám ovšem také připomíná, že tuto pravdu musíme šířit s láskou. „Jak přesvědčím ženu, aby nešla na potrat? Tak jako vždy jindy, musíme ji přesvědčit

Pokud některý stát uzná potrat za legitimní čin, neučí tím svůj lid, aby miloval, ale že může naopak násilím docílit všeho, čeho si žádá. Proto je potrat největším ničitelem lásky a míru.

láskou. A láska znamená mít ochotu se dát natolik, až to bolí.“

Být matkou není lehké – právem si mateřství zaslouží velké uznání i vděčnost – a je to ještě mnohem těžší, pokud je žena všemi opuštěná, k potratu tlačena jako zdánlivě jedinému východisku, společností nepodpořená a rodinným zázemím pro tuto situaci nepřipravená. Chceme-li jí pomoci a pomoci jejímu dítěti, naše slova i činy musí být prodchnuty láskou.

Mít pochopení

Z předchozího bodu už samo vyplývá, že je třeba mít pochopení pro skutečně obtížné situace, do kterých se lidé někdy dostanou. Matka Tereza věděla, že není vždy snadné se o dítě postarat – láska znamená mít ochotu se dát natolik, až to bolí. Při své práci v nepředstavitelných podmínkách bídý si toto dobře uvědomovala. Věděla také, že péče o miminko navždy změní životy jeho rodičů. „A tak matce, která zvažuje potrat, se snažme pomoci milovat, to jest, dát se natolik, až to ‚zabolí‘ její plány, její volný čas... A stejně tak musí činit otec dítěte, ať už to je kdokoliv.“

Přispět svou trochou

Máme-li pochopení, vede nás to dávat také ze sebe a ze svého. Matka Tereza mluvila o tom, čím se ona a její sestry snažily chránit životy těch nejmenších: „Bojujeme proti potratu adopcí – péčí o matku a adopcí jejího miminka. Zachránily jsme už tisíce životů. Oslovily jsme kliniky, nemocnice, policejní stanice: ‚Prosíme, nezničte to dítě – my si ho vezmeme.‘ Pokud je nějaká matka v nesnázi, naši lidé jí řeknou: ‚Pojď, postaráme se o tebe, najdeme domov pro tvé dítě.‘“

Ne všichni jsme schopní se osobně postarat o matky a jejich miminka v takové míře, ale měli bychom být ochotní své názory vyjádřit i činy – máme se také dát natolik, až to bolí. Může to být dobrovolnickou službou nebo tím, že dáme svému okolí najevo, že se na nás mohou ve svízelné situaci beze strachu obrátit. Může to být psaním, voláním a osobní návštěvou politiků a veřejných činitelů, anebo třeba propagací zdravého přístupu k rodině a manželské sexualitě. Opět slovy Matky Terezy: „Já sama svět nezměním, ale mohu vrhem jednoho kamene rozvlnit celé jezero.“

Největší ničitel míru

Snad nejzásadnější myšlenku, kterou nám Matka Tereza může předat, je jasná představa o závažnosti našeho snažení. Potrat není „jen“ zabitím dítěte, duševním a duchovním mrzačením jeho matky, je to ničivý ortel pro celou společnost. Potrat rozhodně působí na muže: „... otec dítěte si z toho vezme, že nemusí přijímat vůbec žádnou zodpovědnost za dítě, které počal. Tento otec pak mnohem spíše přivede i jiné ženy do stejných nesnází. A tak potraty plodí zas další potraty.“

Zabíjení nenarozených dětí má také vliv na celou společnost, která takové jednání povolila a podporuje: „Pokud některý stát uzná potrat za legitimní čin, neučí tím svůj lid, aby miloval, ale že může naopak násilím docílit všeho, čeho si žádá. Proto je potrat největším ničitelem lásky a míru.“

Je mnoho věcí, za které je dobré bojovat, ale nesmíme si nikdy nechat namluvit, že ustanovení kultury života je jenom jaksi „něco hezkého navíc“, nebo že se to týká jen malého počtu lidí. Neděláme to jen kvůli těm malým dětem, ani jenom kvůli jejich ustrašeným, opuštěným nebo zatvrzelým matkám – ani kvůli nezodpovědným, zbabělým, stále nedospělým otcům – děláme to kvůli nám všem.

Adam Prentis
podle spuc.org.uk

Modlitby za nejmenší

V tomto životě nemůžeme dělat velké věci.
Můžeme dělat jen malé věci s velkou láskou.
Matka Tereza

Denně prosíme Boha za zastavení umělých potratů, obrácení společnosti, lékařů a rodičů a za respektování práva na život každého dítěte od okamžiku jeho početí.

P. MUDr. Jiří Korda, modlitbyzanejmensi.cz

Bylo to takové letní okouzlení...

Foto: Isaiah McClean

Letní láska skoro jistě zůstane po pozitivním těhotenském testu sama.

„Otec dítěte mi posílá pouze fotky svých nových přítelkyň, peněz a nekonečné urážky, také mi napsal, že mi nic nepodepíše a že odmítá cokoli platit.“

I takto začínají příběhy, které se objevují v naší poradně v prvních podzimních dnech. Následky letních lásek bývají někdy tak zásadní, že změní celý život. Náhle vzplanutí, umocněná krásou letních dní a často podpořena tím, že toho zvláště ženy a dívky na sobě mnoho nemají, jsou nebezpečná. Ale to si lépe uvědomí ti, kteří na takové vztahy hledí s odstupem (třeba i díky osobní zkušenosti), nikoliv ti, kteří v tom právě lítají až po uši.

Jak zabránit takovým životním rozhodnutím na jednu noc – snadno poradit, hůře provést. Z pozice našich poradenských možností se snažíme naplno využívat příležitosti, kdy se setkáme s klientkou, která je právě okouzlena a zvažuje do vztahu tzv. nastoupit. Můžeme s ní probrat podstatu toho, o čem je láska, jaká rizika hrozí hned teď, kdy je všechno ušito vášnivě horkou jehlou, a leckdy rozklíčovat i pravou motivaci milovaného, čerstvě poznaného partnera.

Mužem jen v posteli, po činu zbabělec

„Otěhotněla jsem z nahodilého sexu s kolegou z práce, kam chodím na letní brigádu. Jsem v šoku, ale dítě bych si chtěla nechat. Cítím, že není správné ho zabít. Otec dítěte ale nechce slyšet ani o mně, ani o dítěti. Podal výpověď a do měsíce odejde. Zablokoval všechnu naši komunikaci a nechal mě v tom úplně samotnou.“

Nejčastější výsledek – bolest, zklamání – čeká na ženy i na muže. Ale i když jsou pánové plně zodpovědní za své jednání (alespoň pokud si chtějí říkat muži), následně mnohdy svou účast a svéprávnost zcela odmítají. Překvapení z nepatrného miminka v děloze se pak velmi často obrací v pevné rozhodnutí dítě zabít. Taková milovaná a jednou objatá letní láska totiž skoro najisto zůstane po pozitivním těhotenském testu sama.

Dejme najevo, že v tom nezůstala sama

U mladých „letních“ maminek je třeba zvláštního přístupu; protože zpravidla jde

o početí z jednorázových, krátkých vztahů s nejasnou perspektivou, snažíme se dávat důraz na otázku existenční. Probereme možnosti, které jsou v oblasti sociální a ekonomické. Na otce dítěte nezapomínáme a kde je to možné, tam se snažíme zjistit, zda i přes krátkou známost vztah nemá možnost se rozvinout. Nicméně to vše je od začátku poznamenáno selháním člověka, kterému se buď nedostalo včasné prevence od rodičů, duchovních, vychovatelů apod., nebo zůstal jednoduše oslepen a neovládl své city a vášně.

Místo uštěpačných poznámek, kterými si člověk leda pohladí vlastní ego, je třeba být velmi jasně, jemně, sympaticky nablízku této mladé a vystrašené maminky. Mnoho letních lásek, které k nám přijdou konzultovat situaci nečekaného těhotenství, je obětí tlaku k potratu ze strany rodičů a prarodičů, kteří vidí pouze „zkažený“ život své milované dcery/vnučky, pro níž měli nachystaný zcela jiný životní plán.

Už by měli mít rozum!

Ale ani generace této „moudřejší“ skupiny osob, tj. ve věku 40+, není ze zkušenosti letního opojení vyňata. „Zamilovala jsem do muže, který k nám začal jezdit se zásobováním. Jsem šťastně vdaná a on je ženatý. O naší lásce jsme si řekli, jsme spolu denně v kontaktu, trpím, protože ho nemohu mít. Co mám dělat?“ Toto je dotaz klientky, která má sama dospívající děti. Nesoudíme, ale pomáháme. Pomáháme, aby tyto těžkosti anebo jedno špatné rozhodnutí nevýústily v celou řadu ještě mnohem horších. Pomáháme najít odvahu k leckdy náročným, ale nadějným cestám za dobrým řešením.

Zdeňka Rybová
linkapomoci.cz

**Čekáte-li nečekaně dítě
volejte 800 108 000**